

‘Smart Rivers’: veiligheid volgens het DNA van de rivier

Met het programma ‘Ruimte voor de Rivier’ gaat hoogwaterveiligheid al 20 jaar hand in hand met waardevolle natuur, recreatie, delfstofwinning en economische ontwikkeling in het riviereengebied. De Millingerwaard is daar het schoolvoorbeeld van. Het gebied ontstond dankzij een vernieuwende samenwerking tussen ontgronders, overheden en natuurorganisaties. Wat is de toekomst van deze succesformule? Is er een garantie op ruimtelijke kwaliteit als de Nederlandse rivieren in de toekomst veel meer water moeten afvoeren? De enorme veiligheidsopgave waar het Deltaprogramma deze eeuw voor staat, vraagt meer dan het waardevolle riviereengebied nu kwalitatief aan kan. Smart Rivers, een samenwerkingsverband van diverse organisaties, brengt de oplossing in kaart. Er zijn volop kansen voor rivierverruiming maar Smart Rivers stelt dat alleen een mix van rivierverruiming, dijkverhoging, dijkverlegging en adaptatie een garantie biedt voor veiligheid en kwaliteit in het riviereengebied van de toekomst.

Kan de veiligheidsopgave van het Deltaprogramma bereikt worden met dezelfde ecologische en economische succesformule van ‘Ruimte voor de Rivier’? Het antwoord op deze vraag is in kaart gebracht door het samenwerkingsverband Smart Rivers. Samen met experts van toonaangevende Nederlandse adviesbureaus werden de succesfactoren van ‘Ruimte voor de Rivier’ in het verleden onderzocht en geprojecteerd op de toekomstige hoogwateropgave.

Unieke eigenschappen

Smart Rivers concludeert dat rivierverruimingsprojecten het meest succesvol zijn als zij aansluiten op de unieke eigenschappen van dat specifieke riviertraject, ‘het DNA van de rivier’. Gebieden, die volgens deze filosofie worden ingericht, versterken het zeer gewaardeerde, karakteristieke Nederlandse rivierenlandschap. Daarmee draagt dit type maatregelen bij aan hoogwaterbestrijding, economische ontwikkeling in de streek en aan de natuurwaarden. Gebieden worden soortenrijker, zijn duurzamer ingericht en daardoor minder kostbaar in beheer.

Verschil in rendement

Het ‘DNA’ van de rivier is voor elk riviertraject anders. Smart Rivers heeft deze inrichtingsprincipes per rivier voor iedereen leesbaar en bruikbaar uiteengezet zodat deze bij het bedenken van maatregelen kunnen worden benut. Per rivier is zeer gedetailleerd doorgerekend welke waterstanddaling met deze inrichtingsfilosofie kan worden bereikt. Hieruit blijkt dat langs de Waal bijvoorbeeld nog zeker 50% van de taakstelling kan worden gehaald met uiterwaardinrichting. Langs delen van de IJssel en de Zandmaas is de bijdrage van rivierverruiming echter veel beperkter, soms niet meer dan 10 of 20% van de toekomstige klimaatopgave. Dat kan betekenen dat het noodzakelijk wordt om over te stappen op andere maatregelen voor de hoogwateropgave, zoals dijkverleggingen, dijkverhogingen of nieuwe binnendijkse (groene) rivieren.

Platform

Als platform voert Smart Rivers nauw overleg met o.a. het Deltaprogramma, provinciale overheden, natuurorganisaties en delfstoffenwinners. Het platform benut de zeer uitgebreide kennis van en ervaringen met huidige inrichtingsprojecten voor realistische en kwalitatief betere planvorming in het Deltaprogramma. Smart Rivers is een platform dat wordt ondersteund door het Ministerie van Economische Zaken, het Wereld Natuur Fonds (WNF), Ark Natuurontwikkeling, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en OBN/Het Bosschap. Alle resultaten zijn terug te vinden op www.smartrivers.nl

Noot voor de redactie, niet voor publicatie:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Keesjan van den Herik, T. 06-55525043 of Bart Peters, T. 06 – 4501 88 61.